

M L A D Í
Z E L E N Í

Ostrovid

Číslo 1, Leden 2012

Rubrika: Aktuální témata

Milé čtenářky, milí čtenáři,

jsme rádi, že Vám můžeme předložit po delší odmlce další číslo Ostrovida, časopisu občanského sdružení Mladí zelení. Ledové číslo roku 2012 je nabité zajímavým čtením od našich členů. Na začátek malé shrnutí aktivit minulých i budoucích, dále se můžete těšit na několik zajímavých článků k současným otázkám, které hýbou českou společností, a také zavádíme rubriku ze zahraničí, do které budou pravidelnými přispěvateli Lucka Macků a Matouš Korbel, toho času na Novém Zélandu. Takže na to vše a mnohem víc se můžete těšit na následujících stránkách a do budoucna (doufáme) i každý měsíc.

Chcete-li se do tvorby dalších čísel zapojit, neváhejte mě kontaktovat.

Jana Kovalská

jana.kovalska@gmail.com

Akce

V minulosti:

Sněm MZ, 26.-28.2011

Mezinárodní projekt „Made in?“, září 2011

Co nás čeká:

18.2.2012 blokáda nacistické demonstrace v Drážďanech, spolupráce s německými mladými zelenými

Víkendovka 2.-4.3.2012

Brzy nás čeká výstava jako výstup projektu „Made in?“

... a mnoho dalšího – sledujte aktuality na Facebooku

Terciální vzdělání podle Dobeše

Při vyslovení jména Josefa Dobeše existuje jen velice málo lidí, u kterých by tento vystudovaný psycholog nevyvolal nějaké emoce. Člověk, který byl před dvěma lety pro většinovou společnost téměř neznámý, se hned po svém jmenování do funkce ministra školství pustil do potřebných a dlouho avizovaných reforem s elegancí příslovečného slona v porcelánu. Toto by se dalo mávnutím ruky připsat jeho značné nezkušenosti při řízení takto významného rezortu, ovšem to by pan Dobeš musel být ochotný vést jakýkoli dialog, nebo se alespoň snažit vysvětlovat své zmatečné kroky a nekopat neustále kolem sebe. Všichni si jistě uvědomují, že školství je natolik komplikovaný rezort, že výsledky práce jednotlivých ministrů nemohou být exaktně měřeny a co víc neprojeví se v horizontu jednotek, ale spíše desítek let. Z toho důvodu by rezortu školství měla být kladena speciální nejen vládní péče, ale i široká společenská diskuze a především konsenzus na většině témat.

O jedné z Dobešových reforem, které má být podroben terciální systém vzdělávání nebo vysokých škol, jsme toho již slyšeli všichni určitě dost, poslední dobou se k tomuto tématu totiž v hojném množství vyjadřuje téměř kdokoli a dlouho jsem přemýšlel, zda tak činiti také. Přestože téma vnímám dlouhodobě jako pasivní příjemce, tak určitě existují odborníci, kteří by text dokázali napsat mnohem lépe a věcněji. Přesto se pokusím o zcela základní uvedení faktů dle mých omezených možností v rozsahu tohoto článku.

Pro pochopení reforem a jejich komplexnosti je nutné si uvědomit, jak vypadá současný systém terciálního

systému vzdělání, který zaznamenal obrovský nárůst soukromých vysokých škol ve druhé dekádě nultých let nového milénia. Tyto především humanitně zaměřené školy vzhledem k lepším finančním podmínkám přečerpávají profesory a docenty garantující obory ze zavedených vysokých škol. Na tom by nebylo nic špatného, ovšem kdyby tito lidé na školách ve většině případů skutečně učili. Nedostatek peněz na státních humanitně zaměřených vysokých školách je způsoben především systémem financování takzvaným koeficientem ekonomické náročnosti dané vysoké školy. Tento koeficient vypočítává finanční prostředky obdržené na jednoho studenta. V takovémto systému jsou technicky zaměřené vysoké školy financovány až třikrát lépe na studenta než školy humanitní. Toto je zcela logicky argumentováno materiální náročností technických oborů, ovšem zcela opomíjené jsou v této kolonce platy pro vyučující. Tento stav má pak za následek zvyšování počtu studentů na humanitních školách což vede i k větší míře vyučování formou přednášek a nikoli seminářů, jak by bylo pro humanitní obory jako jazyky, sociální a

historické vědy žádoucí. To, že je tento stav neudržitelný musí být jasné každému, kdo se v okolí terciálního vzdělávání pohybuje, přesto řešení, které je předkládáno Ministerstvem školství, současnému stavu téměř nepřinese změny. Polovičatost reformy bych rád ukázal na garantech jednotlivých studijních oborů. Reforma sice počítá se změnou působnosti garantů oboru formou výběrových řízení, obrovským problémem ovšem je, že současní garanti obdrží pozici automaticky a doživotně, což povede k omezení proniknutelnosti do těchto struktur novými kandidáty na tyto pozice a takto by se dalo pokračovat.

Nejčastěji kritizovanými částmi Dobešovi reformy jsou tradičně akademické senáty a jejich svobody, studenti s nimi spojené školné, vnitřní a vnější hodnocení kvality a financování vysokých škol. Co je ovšem dle mého názoru nejhorší je, že k uvedeným tématům neprobíhá žádná diskuze, ministr vede svůj rezort jako manažer ohánějící se mandátem z K9. To má za následek nejen zmatečnost a nekonceptnost ministerstva, ale i docházející trpělivost a rostoucí míru frustrace členů akademických obcí. V tuto chvíli je důležité si uvědomit, že veškeré dějiny revoluce se v historii odehrály

ve velkých městech, které jsou často i sídlem univerzit, což mělo za následek, že revoluce proběhla ve druhé polovině 20. století v zemích západní Evropy povětšinou uskutečnili studenti. Na akademických půdách se tudíž míchá nebezpečný koktejl, který může kdykoli vybuchnout a to i díky tomu, že osoba ministra Dobeše začíná na akademiky působit jako pověstný rudý hadr na býka.

Text: Josef Kučera

Foto: Jana Křemenová

Transporty smrti

Situace v současné Evropě: pět dní se transportují koně z Běloruska na Sardinii, tři dny ovce ze Španělska do Řecka, 25 hodin telata z Německa do Španělska, šest až osm dní býci z Německa do Libanonu. Zvířata, která se převážejí z Evropy např. do Egypta či do Austrálie, stráví na cestě mnohdy více než tři týdny. Oficiální statistiky uvádějí, že při nehodách během transportů bylo v Evropě zraněno 19 751 zvířat, dalších 6532 zahynulo. Ta, která transporty přežijí, bývají během cesty vystavena hladovění, dehydrataci, kinetóze, fyzickému vypětí a panické hrůze.

Příčinou dané situace je současná právní úprava - nařízení Rady (ES) č. 1/2005 ze dne 22. prosince 2004 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a o změně směrnic 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení (ES) č. 1255/97, která za splnění určitých předpokladů umožňuje časově neomezený transport zvířat. Legalizaci krutosti podporuje hned několik faktorů. Zaprvé je to zavedení subvencí na export dobytka mimo EU a zrušení cel na import dobytka do EU. Zadruhé finanční podpora budování velkokapacitních jatek, které logicky vyžadují masivní přísun jatečního dobytka. Za další pak globalizace živočišné výroby, kdy jsou zvířata z ekonomických důvodů přemísťována vždy tam, kde je daná fáze „výrobního cyklu“ ekonomicky nejrentabilnější. Svou roli hrají též náboženské a kulturní faktory. Dobytek z Evropy je transportován např. do zemí, kde může být zabit s ohledem na lokální tradice.

Aktivisté v Evropě vyjadřují odpor vůči dálkové přepravě dobytka systematicky již

od devadesátých let minulého století. Zatím největší kampaň - příznačně nazvaná „8 HOURS“ - se přiblížila svému vyvrcholení právě v těchto dnech. Podporu jí vyjádřila například známá etoložka a aktivistka Jane Goodallová, ale i celá řada poslanců evropského parlamentu napříč politickými frakcemi. Z českých poslanců kampaň podpořil pouze přírodovědec Pavel Poc. Do akce se zapojilo přes sto neziskových organizací z různých států, žádná z České republiky. Svůj souhlas podpisem na petičním archu vyjádřilo podle aktuálního součtu 1 078 334 občanů Evropské unie. Organizátoři věří, že se jedná o masu, kterou bruselští legislativci nebudou moci ignorovat.

Za ideové východisko iniciátorů kampaně lze považovat tzv. welfarismus, který veterináři definují jako zamezení zneužívání a vykořisťování zvířat lidmi zajištěním odpovídajících standardů ustájení, krmení a obecné péče, prevencí a léčbou nemocí a konečně osvobozením od týrání, zbytečného nepohodlí a bolesti. Welfaristé si nekladou otázku, zda živočišná výroba není sama o sobě vysoce sofistikovanou formou zneužívání a vykořisťování. Motivací welfaristů bývá mnohdy pouze zvýšení kvality živočišných produktů pro konečného spotřebitele, bez ohledu na etické aspekty takového jednání. Skrytou motivací některých zákonodárců je ochrana lokálních trhů před levnými dovozy.

Domnívám se, že právě slabé východisko welfaristů je jedním z významných důvodů, proč se do kampaně nezapojila žádná z českých organizací zabývajících se ochranou zvířat. Domácí aktivistická

scéna zastává ve své většině stanoviska přísnější. Neproblematizuje pouze takzvanou nepohodlnost velkochovů, ale samotné držení zvířat v zajetí pro účely potravinářského využití. Nepozastavuje se pouze nad tím, že zvířata během přepravy trpí, ale staví se přímo proti transportům smrti.

Převažující postoje domácích aktivistů jsou nezdědka považovány za radikální, ne-li. Více informací o kampani zde: www.8hours.eu

přímo extrémní. Jejich uvedení do praxe naráží na těžko překonatelné socio-kulturní překážky a mocné ekonomické zájmy. Každému, kdo je schopen soucitu se zvířaty, ale musí být v hloubi duše bližší než-li alibismus welfarismu. Nezbývá než doufat, že kampaň „8 HOURS“ představuje alespoň drobný krůček směrem ke skutečnému osvobození zvířat.

Autor: Jiří Otáhal,

Sarajevské vzpomínky na Václava Havla

Zatímco v Česku si z domácích politiků spojujeme Sarajevo automaticky s osobou současného prezidenta v souvislosti s tzv. Sarajevským atentátem v r. 1997, v samotném Sarajevu dnes po Klausově tehdejší návštěvě neštěkne ani pes a to se jich ve zdejších ulicích nepotuluje právě málo. Mnoho obyvatel Sarajeva i Bosny si však naproti tomu vzpomene na zdejší návštěvu Václava Havla o necelé dva roky dříve – v prosinci 1995 – o které u nás neví prakticky nikdo. Přiznám se, že nebyť mého studijního pobytu, téměř jistě by se to týkalo i mě. V této souvislosti si můžeme položit otázku, zda to neukazuje na to, jak je současný politický diskurs opanován pojmy a interpretacemi Klausovými a jak silně bylo zatlačeno Havlovo vnímání politiky.

Zkusme nyní udělat alespoň malý krůček k nápravě tohoto stavu a připomeňme si krátce, v čem spočíval význam Havlovy cesty do Sarajeva v roce 1995 a že bychom na ni ve stínu mýtu sarajevského atentátu neměli zapomínat.

V Paříži byla 14. prosince 1995 podepsána tzv. Daytonská smlouva, která ukončila více než tříletou válku v Bosně a Hercegovině a nastolila politický systém, který s drobnými obměnami v Bosně dodnes funguje. Již od října panovalo na bosenských bojištích příměří, nicméně armády stále držely svoje pozice a Sarajevo bylo stále obléháno armádou bosenských Srbů, přičemž toto obléhání – považované za nejdelší v moderní historii – trvalo až do jara r.1996. Za tohoto stavu, jenž je možné krátce charakterizovat jako „už příměří, ale ještě ne mír“ navštívil Václav Havel těsně před vánočními svátky

stále ještě obléhané Sarajevo a byl pravděpodobně vůbec prvním oficiálním návštěvníkem ze zahraničí, který ve městě strávil noc. Havel se setkal s tehdejším prezidentem Izetbegovićem (který za Bosňáky podepsal Daytonskou dohodu) navštívil parlament BiH a rovněž město Mostar, jehož zničený most se stal jedním ze symbolů války v Bosně a Hercegovině. Návštěva měla pro všechny obyvatele města i pro ostatní obyvatele válkou zničené země (zejména Bosňáky) velký morální význam, který je ponejvíce patrný z toho, že je stále uchovávána v kolektivní paměti obyvatel.

V den, kdy Václav Havel zemřel, zařadila redakce balkánského vysílání Al Jazeera rozhovor s prvním velvyslancem BiH v České republice, který zavzpomínal na Václava Havla, kterého měl možnost osobně poznat během svého působení v ČR. Ze svých vzpomínek vypíchl dvě věci – jednak Havlovo věnování s připojením jeho srdíčka, ze které byl tehdy zjevně silně dojatý a překvapení (přece jen se jednalo o schůzku dvou ofic. státních činitelů, ale Havel zjevně rozdával srdíčka i jim), a za další to byla právě jeho sarajevská návštěva v roce 1995. Stejně jako děkan mé fakulty, od něhož jsem se o Havlově návštěvě dozvěděl vůbec poprvé, zdůraznil, že Havel byl jeden z mála, který přijel do Sarajeva v době jeho obléhání v době, kdy ve městě téměř nefungovala infrastruktura ani jiné služby. Ačkoliv z našeho pohledu se může (oprávněně) zdát, že se nejednalo o nijak mimořádný čin – přece jen Havlovi žádné bezprostřední nebezpečí nehrozilo – význam oné návštěvy bychom neměli poměřovat jen skrze její neobvyklost, ale právě skrze její dopad na místní obyvatele.

Václav Klaus nemůže počítat ani s tím, že by v Sarajevu vzniklo druhé muzeum atentátu vedle toho, které je věnováno Franzi Ferdinandovi, ani s tím, že by se kdy dočkal pamětní desky, připomínající „jeho“ sarajevský atentát. Pokud by se měl

Autor: Štěpán Mairovský

některý český politik dočkat své pamětní desky, pak to nebude Václav Klaus, ale Václav Havel. Myslím, že navzdory našemu pocitu kulturní nadřazenosti nad Balkánem jsou věci, které bychom se na Balkáně mohli učit...

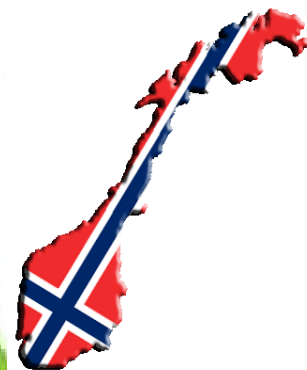
Postřehy z Norska

Poslední semestr svého života jsem strávila v Norsku. Pobyt to byl zajímavý, a protože je Norsko považováno za jednu z „nejzelenějších“ zemí na světě, rozhodla jsem se sdílet své poznatky se čtenáři. V této zemi 95% elektřiny vyrobené v roce 2010 pocházelo z hydroelektráren, 4,5% z tepelných elektráren. Při svém příjezdu jsem tedy očekávala vysoce ekologickou zemi, s rozvinutým systémem třídění a všeobecně mé očekávání bylo vysoké vzhledem k tomu, že Norsko již několik let figuruje na první pozici žebříčku OSN Human Development Index, hodnotícím kvalitu života.

Po svém příjezdu jsem samozřejmě učinila první poznatek, a to že země je to velmi drahá, fakticky ve všem. Je to dáno vysokou cenou pracovní síly, velikostí trhu a také omezeními. I přesto, že je Norsko členem Schengenské dohody, dodržuje restriktivní politiku na dovoz potravin. Mnozí z vás jistě zaznamenali před Vánocemi 2011 poněkud humorný nedostatek másla v Norsku. Je to právě proto, že na dovoz másla jsou vysoká cla, a proto se nikomu nevyplatí ho do země dovážet. A místní zemědělci ho zkrátka letos vyrobili méně, protože loni ho bylo

naopak přespříliš, a vyhazovali zásoby do moře, aby udrželi vysoké ceny. Vysoká cla mají pozitivní i negativní stránky – sice podporují domácí zemědělství, ale také snižují zákaznickou volbu v obchodech, kde máte prostě jen jeden druh másla, tři druhy sýra, pár druhů jogurtů – a to vše pouze od jednoho státního velkovýrobce. Také mají vysoké ceny potravin negativní dopad na chudší vrstvy obyvatel, které díky nim mají špatné stravovací návyky a jsou častěji nemocní (týká se to převážně imigrantů), než všeobecně zdraví Norové.

Zdravotnický systém v Norsku je kapitola sama o sobě. I přes tabulkově vysoké postavení co do rozvoje bych nikomu nepřála být v Norsku nemocný a muset vyhledat pomoc lékaře. I v Oslu, městu s 600 tisíci obyvateli, je v provozu pouze jedna ambulance s noční službou. Pokud někdo potřebuje lékařskou péči, musí zkontaktovat svého kontaktního lékaře, tzv. vaktlege, který následně pošle pacienta na patřičné ošetření. Schůzku s vaktlege však může trvat sjednat i několik dní. Norové proto raději „čekají, až to přejde“. Pravda, díky zdravému životnímu stylu, vysoké konzumaci ryb a

zvyku pravidelně a často sportovat, jsou většinou zdraví, štíhlí a spokojení lidé. Zdravotní péče by však měla být potřebným dostupná, což tak docela v Norsku neplatí.

Ovzduší je i v norském „velkoměstě“ Oslu čisté, protože všichni topí elektřinou (která, jak jsem již říkala, pochází převážně z vodních elektráren). Domy mají stavěné na velkou zimu, jsou dobře izolované a mají vnitřní větrací šachty, díky kterým se nemusí drahocenné teplo vypouštět při větrání okny.

Co mě ovšem překvapilo, je způsob a kvalita třídění. Jedna z prvních věcí, které jsem v Norsku zaznamenala, jsou vratné plastové lahve a plechovky – vratné jsou tam všechny. U nás se to také společnosti Coca Cola a Pepsi pokoušely zavést, ale v Norsku je to možné díky kvalitě kohoutkové vody, zvyku jí pít a opět malému trhu, který umožňuje udržet normované lahve. Ovšem ostatní třídění za

naší českou úroveň dosti pokulhává. Bydlela jsem na koleji, ovšem jedné z menších, a třídění probíhalo tak, že jsme před domem měli pouze kontejnery na papír a karton, a směsný odpad. Během mého pobytu ještě byly zavedeny barevné plastové sáčky na plasty a bioodpad, které se po naplnění zavazovaly a vyhazovaly do směsného odpadu, odkud byly následně vytrženy. Ovšem po kontejneru na sklo nebo kovy ani vidu, ani slechu... Abych byla spravedlivá, musím uznat, že u větších studentských vesnic byla situace o něco lepší.

Pokud vám nevadí tma a zima, je Norsko pěkným místem k žití, i když dodržovat některé ekologické standardy, které jsou pro mě v Česku samozřejmostí, se ukázalo být nečekaným oříškem.

Autorka: Jana Kovalská

Za Zelenými na Zélandu

young **Greens**

Na Zéland jsme odjeli na devět měsíců. Po náročném zeleném roce v Česku, kdy jsme se do Mladých zelených snažili dát veškeré své síly, jsme si říkali, že si tu pěkně odpočineme a načerpáme inspiraci od novozélandských zelených. Ti zde mají

poměrně silné zastoupení i v parlamentu a jsou dost aktivní. Místní organizace Young Greens je na každé univerzitě, takže není problém se za nimi do univerzitního kampusu vydat. Pokud ovšem nejsou letní prázdniny, jako teď, to musíte počkat až na půlku února, kdy se školy opět otevrou. Během prvního školního týdne se zde koná

trh univerzitních aktivit, kde jsou prezentovány všechny spolky a mezi nimi i Young Greens.

Rozdíl mezi aktivním zapojením zdejších studentů ve srovnání s pasivním přihlížením většiny studentů českých je značný. Kdokoliv z vás se zúčastnil nějaké mezinárodní akce, zřejmě si tento rozdíl sám uvědomil. Podobně mi moji zdejší kolegové z Německa každý den vyprávějí, co se teď děje v jejich domovské politické straně, případně mládežnické organizaci, kde jsou aktivní.

To když jsme šli na setkání místních Čechů (skupinka asi převážně mladých 20 lidí,

kteří sem přijeli na working holiday vízum), tak jsme se o politice a zelených bavili asi tak, že nám jeden stavař z Českých Budějovic řekl: „Jo, a podle té nálepky na notebooku jste asi proti Temelínu, co?“ Na což jsme ani nestihli zareagovat, protože hned vzápětí dodal: „Ale o tom se tady bavit nebudeme, teď mám dobrou svíčkovou a něchci si kazit chuť.“ (pozn. aut. Byli jsme v hospodě, kde vaří český kuchař.)

Takže zatím je to tu trošku jako u nás - o zelených se bavíme s Němci a píšeme si s místními zelenými studenty, kdy se sejdou, že bychom taky rádi přišli.

Autoři: Lucka Macků a Matouš Korbel

Co se děje v...

fyeg FYEGu – Federace evropských mladých zelených

Největší událostí posledních měsíců byly zákony proti pirátství evropská ACTA a americké SOPA a PIPA. FYEG se stejně jako mnohé internetové servery připojil k protestní akci a vypojil 18. ledna na 24 hodin svůj server z provozu. Hlavní nebezpečí těchto zákonů vidí ve vlivu, který dávají lobbistům a korporacím, a nevidí je jako vhodný prostředek k ochraně umělců, spisovatelů či občanů.